

Memo

Van: Prolander
Aan: Ambtelijk programmteam/ BAC Drentsche Aa
Onderwerp: Bijlage 13.4 Memo VO Inrichtingsplan Roodzanden (niet definitief)
Contactpersoon: [REDACTED]
Telefoon: 06-[REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]@prolander.nl
Datum: 22-8-2022

Ter kennisneming ambtelijk programmteam:

- Ter kennisneming het voorontwerp Inrichtingsplan Roodzanden. Ter vergadering presenteert Ingenieursbureau Witteveen en Bos het plan op hoofdlijnen. Er wordt bij deze memo een 95%-versie van het VO inrichtingsplan meegestuurd. Voor de leesbaarheid komt een inleidend hoofdstuk, en de discussie rondom particuliere grondeigenaren zal nog voor wijzigingen kunnen zorgen.
- Het afronden inrichtingsplan Roodzanden duurt enkele maanden langer, vanwege uitwerking compensatievoorstel bij particuliere grondeigenaren. Hiervoor is overleg met Provincie nodig en het taxeren van gronden, en het slotgesprek met de particulieren.
- Daarna kan het Inrichtingsplan in het programmteam van 11 oktober en in de BAC van 2 november worden ingebracht en vastgesteld

Daarna:

- Het oppakken Voorlichting/Inspraak, waarna het definitieve Inrichtingsplan wordt opgeleverd

Tevens stemt de ambtelijk programmteam/ BAC in met de volgende voorbereidende werkzaamheden vanaf heden:

- Vergunningentrajecten op te pakken en het beschikbaar stellen van voldoende personeel vanuit bevoegd gezag
- (co)financiering wordt ingeregeld:
- meewerken aan de pilot Groenruil zodat snel duidelijk wordt wie de toekomstig eigenaar wordt.
- Aanbesteding adviesdienst zodat het (Ontwerp) Inrichtingsplan wordt omgezet naar bestek.

Inleiding

Dit document is het resultaat van een intensief werkproces dat eind '21 begon, de integrale werkwijze uit '21 voortzette en waarbij vele instanties, organisaties en particulieren zijn betrokken'. Ook particulieren die eigendom bezitten binnen de projectgrens, wat de opgave enigszins complex maakte.

Helaas betreft het nog niet de eindversie vanwege de nog lopende besprekingen met de drie perceelseigenaren binnen de projectgrens, gericht op het verkrijgen van overeenstemming over de inrichting van die percelen. Het gaat m.n. om de vraag in hoeverre compensatie mogelijk is voor aanpassing van inrichting en daarmee van het gebruik. Hiervoor is afstemming met Provincie nodig, taxatie van een deel van de betreffende percelen en het eindgesprek met de particulieren. Dit zal in de maand september gaan plaatsvinden.

Het is nu nog niet duidelijk of die overeenstemming er komt. We houden er rekening mee dat we het inrichtingsplan alsnog zodanig moeten aanpassen, dat de huidige situatie wordt gecontinueerd (conform bestaande contracten).

Het inrichtingsplan, dat het integrale schetsontwerp Roodzanden 2021 als uitgangspunt heeft, bestaat in hoofdzaak uit een voorstel voor de basisinrichting van de deelgebieden, met als zwaartepunt een optimaal ecohydrologisch herstel. Daarbij aansluitend inrichting van enkele tussenliggende gebieden/stroken, waarvoor de eigenaren hun medewerking willen gaan verlenen. Een uitkomst van de gekozen procesaanpak waarmee we erg blij zijn! Onderdeel van de basisinrichting zijn verder enkele inrichtingsvoorstellen (landschap, recreatie e.d.) die bijdragen aan de gebiedsdoelen en ook op brede instemming van de diverse stakeholders kunnen rekenen. Een aantal andere inrichtingsvoorstellen die gedurende het werkproces naar voren kwamen of door stakeholders zijn benoemd, vallen om nader omschreven redenen af.

In onderstaande tekst wordt de opgave kort benoemd, beschreven welke aanpak is gevolgd en de mate van doelrealisatie die dit oplevert. Tevens worden de belangrijkste wijzigingen van inrichtingsplan t.o.v. schetsontwerp uit '21 weergegeven. Tenslotte worden een aantal aandachtspunten weergegeven waardoor het proces enige vertraging opliep. Aan het eind wordt een doorkijk van de planning gegeven.

1 Aanleiding - opdracht

De BAC heeft op 2 september 2021 Prolander opdracht gegeven het Schetsontwerp Roodzanden 2021 uit te werken tot het Inrichtingsplan Roodzanden. Deze uitwerking gebeurt door ingenieursbureau Witteveen+Bos (W+B). Zij heeft tevens een vergunningenscan uitgevoerd.

2 Opgaven Roodzanden

1. Optimaal ecohydrologisch herstel van het projectgebied met oppervlakte van 50 ha, door omvorming van de voormalige landbouwgronden naar natuur. Door aanpassing van de (interne) waterhuishouding en het treffen van aanvullende maatregelen voor de bodem (deels afgraven), wordt invulling gegeven aan het natuurbeleidsplan van de Provincie (de ambitiekaart). Voor het projectgebied is ambitie: 17 ha N12.02 (kruiden en faunarijck grasland), 10 ha N07-01 (droge heide), 2 ha (N10.01 nat schraalland) 1 ha overig (Bossingel, openwater etc). Daarnaast had 20 ha nog geen natuurdoeltype (N00.01 nader te bepalen).

In aanvullende gesprekken met provincie is de ambitie vastgelegd dat voor de N00.01 het natuurdoeltype N07.01 (droge heide) wellicht haalbaar is, afhankelijk van uitkomsten van bodemonderzoek en de te treffen maatregelen.

2. Leesbaarheid van landschappelijk verbeteren en cultuurhistorische lagen zichtbaar maken, alsook de zichtbaarheid van (pre)historische gelaagdheid van het landschap.
3. Rekening houden met toekomstige ontwikkelingen.
4. Participatie van bewoners, vrijwilligers in landschapsbeheer.

Op de opgaven wordt hieronder nader ingegaan.

Participatie (4)

In het plan van Aanpak Roodzanden is vermeld dat het gebied Roodzanden een veelzijdige opgave heeft. Op basis daarvan is het planvormingsproces met de standaard schetsfase en met intensieve betrokkenheid van de streek opgepakt.

Met het maken van het schetsontwerp is reeds een brede groep grondeigenaren en direct belanghebbenden betrokken. Dit is doorgezet tijdens het proces om te komen tot een Ontwerp Inrichtingsplan.

- In de opstartfase zijn 1:1 gesprekken met direct betrokkenen georganiseerd, waar naast kennismaking met het adviesbureau inhoudelijk op een aantal onderdelen werd ingegaan betrekking hebbende op hun eigendommen.
- In mei jl. is een brede werksessie georganiseerd. Hier legde W+B de bouwstenen voor de basisinrichting voor aan een breed samengestelde groep (m.n. gebiedspartners, betrokken overheden, belangengroeperingen, grondeigenaren en direct aan het projectgebied grenzende particulieren). De eerste uitwerkingen richting een basisinrichting konden op instemming rekenen van de aanwezigen. Ook is tijdens deze werksessie het draagvlak voor een aantal aanvullende maatregelen (zogenoeten 'plus'-maatregelen) getoetst. Een aantal maatregelen kregen bijval en zijn vervolgens aanvullend opgenomen in de basisinrichting. Andere 'plus'-maatregelen (met name op het recreatieve belevingsvlak) zijn komen te vervallen.

Na de brede werksessie is o.a. besloten een aantal extra peilbuizen bij recreatiewoningen te plaatsen, om de effecten van de natuurinrichting nog nauwkeuriger te kunnen monitoren en de zorgen van betrokkenen omtrent de hydrologische effecten van de nieuwe inrichting zoveel mogelijk weg te nemen.

- Het Voorontwerp Inrichtingsplan is met de basisinrichting en de 'plusmaatregelen' in juni-juli opnieuw met gebiedspartners en direct betrokken grondeigenaren doorgesproken. Zoals hierboven vermeld is de afstemming met een drietal grondeigenaren binnen het projectgebied nog gaande.

Herstel eco hydrologisch herstel (1)

De basisinrichting van het Voorontwerp Inrichtingsplan omvat een maximaal haalbare uitwerking van het ecohydrologisch herstel.

Voorafgaand aan de start werkproces inrichtingsplan zijn twee conditionerende onderzoeken uitgevoerd (Bodemonderzoek, QuickScan Ecologie). Het AAC onderzoek (Aardkundig, Archeologische Cultuurhistorische) was al beschikbaar. Deze documenten zijn via de website te raadplegen. Tevens worden na de zomer een serie peilbuizen

geplaatst voor monitoring.

In de basisinrichting is veel zorg besteed aan het ecohydrologische herstel van het gebied. Watergangen worden gedempt waardoor water langer wordt vastgehouden en het grondwaterpeil hoger wordt. Ook wordt een deel van de voedselrijke bovenlaag verwijderd om bepaalde natuurdoeltypen te kunnen laten ontwikkelen.

Leesbaarheid landschap en prehistorische gelaagdheid (2)

Tijdens het planproces zijn een aantal suggesties gedaan om de leesbaarheid van het landschap te verbeteren en de (pre)historische gelaagdheid zichtbaar te maken. Een aantal voorstellen zijn opgenomen in de basisinrichting (doorsteken tussen Molenveld-plangebied- Zeegser Duinen, logische routing over karrensporen, herstel zichtbaarheid laagte (voormalige eendenkooi).

Een groot deel van de betrokkenen uit het gebied ervaart een hoge recreatiedruk. Het uitgangspunt om deze niet verder te laten toenemen stond centraal bij het ontwerp van deze maatregelen.

Toekomstige ontwikkelingen (3)

Vanuit particulieren en belangenorganisaties zijn een aantal wensen ingebracht. Er is zorgvuldig onderzocht of deze integraal onderdeel konden uitmaken van het inrichtingsplan.

- ATB route in projectgebied. Vanuit alle geledingen is aangegeven dat een dergelijke route niet wenselijk of passend is binnen projectgebied Roodzanden. Het veroorzaakt verhoging van de recreatiedruk, risico op conflicten en verstoort de (toekomstige) natuurwaarden. ATB-vereniging De Dobberieders werkt nu een alternatief tracé uit langs de Hoofdweg bij Zeegse in samenwerking met Nationaal Park Drentsche Aa.
- Particuliere recreatiewoningen: twee particulieren met grondeigendom in het projectgebied, hebben de wens uitgesproken om enkele kleine recreatiewoningen net buiten het projectgebied te realiseren op oude, nog aanwezige betonplaten. Hun aanvraag bij de gemeente is recentelijk (opnieuw) afgewezen de gemeente (m.n. vanwege N2000 doelstellingen).
- Trend is dat via burgerinitiatief aantal zaken worden opgepakt. Het voorontwerp bevat de 'plus-optie' om deel van de celtic fields weer zichtbaar te maken. Dit kan mits hiervoor een particuliere werkgroep is, verantwoordelijk voor het beheer. Komt deze er niet dan wil SBB het onderhoud van de celtic fields niet op zich nemen.
- Particuliere initiatieven. Tijdens de brede werksessie zijn sommigen op ideeën gekomen. Er is een grondeigenaar die een dichtgegroeid ven op zijn perceel (in de bosrand) in ere wil herstellen. Anderen wensen de groei van exoten op hun percelen tegen te gaan. Mogelijk kan dit in de uitvoeringsfase van het project via een werk-met-werk constructie worden uitgevoerd. Wordt derhalve vervolgd.

Doelrealisatie

In onderstaand schema is aangegeven wat de opgave was en in hoeverre de doelen worden gerealiseerd in het voorontwerp inrichtingsplan:

	Opgave	In voorontwerp inrichtingsplan
Herstel natuurlijk watersysteem	Optimaal herstel ecohydrologisch systeem 50 ha	Maximaal haalbaar herstel ecohydrologisch systeem 50 ha
Herstel ecologisch systeem - N00.01 Nader te bepalen (→ N07.01) - N12.02 kruiden- en faunairijk grasland - N10.02 Vochtig hooiland - N07.01 Droge heide - N10.01 Nat Schraalland - Overig (bos, bossingel, open water)	20 ha 17 ha N12.02 0 ha N10.02 10 ha N07.01 2 ha N10.01 1 ha overig	(*) 0 ha (vervalt) x ha (meer deel N00.01)) x ha (meer: deel N00.01 + N12.02) 10 ha (gelijk) x ha (meer) x ha iets (meer: ven, extra bomen) (* momenteel worden de oppervlakten bepaald door WenB. Deze worden mondeling toegelicht ter vergadering.)
Beleving cultuurhistorische, aardkundige en archeologische waarden	Landschap lezen, beleven prehistorische opbouw, recreatief medegebruik	Verbeterd: zichtlijnen naar molen, Molenveld met Zeegser duinen verbinden via doorsteken en aanleg tussenliggend gebied, steil randjes, aanleggen koollaagte met recreatiebankje, herstructureren recreatiepaden op karrensporen,
Participatie	Inzetten op participatie	Intensief Ingezet op participatie. Inmiddels breed draagvlak voor de meeste maatregelen.
Toekomstige ontwikkelingen	Meekoppelen	Is onderzocht, niet opgenomen.

3 Verschillen schetsontwerp en voorontwerp Inrichtingsplan

Hieronder wordt aangegeven waar de belangrijkste verschillen tussen schetsontwerp en voorontwerp Inrichtingsplan (basisinrichting) zitten.

1kaart Inrichtingsplan (wordt nog vervangen door actuelere versie in plan 24 aug.)

- Uit bodemonderzoek is gebleken dat

de gewenste aanzienlijke areaalvergroting van Natuurdoeltypen N07.01 (Droge heide) niet zal ontstaan met het huidige maatregelpakket. Dit door de aanzienlijke kosten voor afgraven en afvoer van de bovenlaag en het voorkomen van voedingsstoffen onder de 30 cm. Vanuit cultuurhistorie/archeologie is het ongewenst dat dieper wordt afgegraven.

Wel ontstaan op de meest kansrijke plaatsen N10.01 (natte schraallanden) en N12.02 (Fauna en florarijk grasland). Daarnaast komt er extra aanplant van bomen en een ven (Overige natuurdoeltypen). De heide van het Molenveld en de Zeegser duinen worden met elkaar verbonden worden via vochtige schraallanden met af en toe plukje heide.

- De particuliere gronden aan de noordzijde worden niet geheel omgevormd naar heide of natte schraallanden. Een deel blijft behouden voor beweiding van hun paarden. Of dit al hun eigendom blijft, of slechts deel (nu ingericht op basisplankaart) Dit hangt nog af van uitkomsten gesprekken provincie en taxatie. (zie kopje aandachtspunten)
- Het voormalig landbouwperceel op het Molenveld blijft nagenoeg zoals het nu is. Deze wordt al langjarig beheerd door Staatsbosbeheer
- Er komt een ingesloten laagte, de "kooi-laagte", op de locatie van een voormalige eendenkooi. Dit zorgt voor extra biodiversiteit. Hierbij komt een recreatief rustpunt
- Er wordt niets met de stuwwallen gedaan in het bos. Dit is en blijft particulier eigendom.
- De maatregelen voor recreatie en beleving van het gebied worden summierder gehouden dan in schetsontwerp werd voorgesteld (zoals het zichtbaar maken van celtic fields, zichtbaarheid karrensporen, zichtlijn van de Molen, verleggen/extra wandelroutes door gebied) Het is nadrukkelijk de wens van de streek én Staatsbosbeheer om gebied niet recreatief nog intensiever te maken.

Aandachtspunten

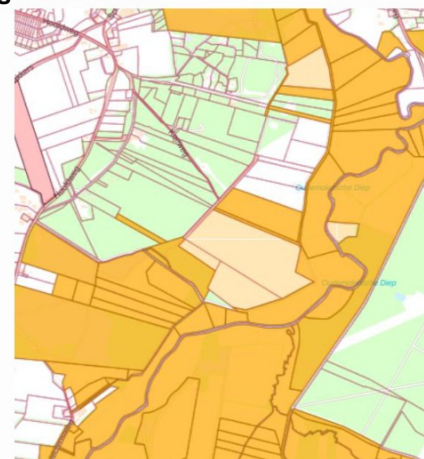
Planvorming is nu nagenoeg afgerond. Er zijn nog een aantal restpunten die leiden tot een kleine vertraging in tijd:

A. Planaanpassingen door vergunningenscan

Adviesbureau heeft vergunningenscan uitgevoerd. Om te voorkomen dat een MER procedure nodig was (>25 ha afgraven) is het plan voor de zomervakantie bijgesteld. Dit kostte enige extra tijd.

B. Compensatie ander natuurdoeltype op particuliere eigendommen

De particulieren hebben op hun gronden een kwalitatieve verplichting rusten N12.02 (Fauna en Bloemrijk grasland). Hiervoor krijgen de grondeigenaren een jaarlijkse beheervergoeding. De afwaardering van landbouwgrond naar natuurgrond is in het verleden al uitgekeerd. De gronden kunnen in de huidige situatie ook gebruikt worden als paardenwei en er wordt gehooid. Een ander natuurdoel, zoals dat in het inrichtingsplan voor delen van hun eigendommen wordt voorgesteld, (bv. Vochtige heide of Schrale graslanden) is wel bespreekbaar, hier hangt ook

2: eigendomskaart. (oranje: SBB, lichtoranje Provincie, overig particulier bezit)

een hogere beheervergoeding aan vast. Echter hebben zij een belangrijke zorg dat zij de economische restwaarde niet vergoed zien. In de huidige constructie kunnen zij, als zij dat wensen, de percelen als paardenwei nog doorverkopen voor een vergelijkbaar (of hoger) bedrag dan waarvoor zij het hebben aangekocht. Maar met een ander, natter, natuurdoeltype verwachten zij een waardevermindering. Zij wensen hierin gecompenseerd worden. Hiervoor is gesprek nodig met provincie of er hiervoor mogelijkheden zijn en tevens een taxatie van percelen die als N12.02 of als N07.01 worden aangemerkt. Door de vakantieperiode zijn deze gesprekken nog niet geweest. Hierdoor is vanuit de particulieren binnen de projectgrens nog geen akkoord op voorliggend inrichtingsplan.

We streven ernaar dat er een gedragen ontwerp inrichtingsplan komt dat al instemming heeft van de huidige inliggende grondeigenaren. Indien hier een oplossing voor komt blijft het inrichtingsplan, zoals deze er nu ligt, ongewijzigd.

Mochten we niet tot overeenstemming komen met de particuliere eigenaren over de om te vormen delen van hun eigendommen, blijven de percelen allemaal N12.02 (fauna en kruidenrijk grasland). Dit betekent een minder ecohydrologisch optimaal geheel.

C. Toekomstig eigenaar onbekend

Voor de gronden van de provincie (in licht oranje op de kaart) is de toekomstig eigenaar nog niet in beeld. Dit komt vanwege het Arrest van Didam en de vertraging in de pilot Groenruil Drentsche Aa. Staatsbosbeheer (oranje percelen op de kaart) hecht er grote waarde aan van deze percelen de toekomstig eigenaar te worden, vanuit de potenties van het gebied, maar ook omdat zo een aaneengesloten geheel ontstaan voor beheer en onderhoud van het gebied. Het verdient de voorkeur dat de toekomstig eigenaar tijdens het planproces al kan meedenken met de toekomstige inrichting van de percelen en het beheer ervan.

Op dit moment is dat niet aan de orde. Als dit niet voor gereedkomen van bestek duidelijk is zal het project worden uitgevoerd en nadien een ingericht natuurgebied openbaar op de markt worden verkocht. Ondanks de dan bijgeleverde kwalitatieve verplichtingen, baart de onbekende toekomstige eigenaar zorgen voor blijvende kwaliteit en beheer.

D. Financiering nog niet rond

Bij het inrichtingsplan is vlak voor de vakantie doorgerekend. Er ligt nu een globale SSK raming bekend van **€2.700.000** voor het inrichtingsplan plus eventuele aanvullende maatregelen

De provincie heeft de financiering voor de uitvoering op dit moment nog niet rond.

Op korte termijn praat Prolander wordt met subsidiespecialisten bekeken op welke wijze, en langs welke route (bv. POP) de dekking geregeld kan worden.

4 Vervolgstappen

- Augustus-September: gesprek met provincie over compensatie en meerdere natuurdoeltypen op één perceel, Daarna taxatie van gronden.

- September/oktober: gesprek met particulieren
- November '22 : gebiedsbijeenkomst met belangstellenden (presentatie in zaal, belangstellenden krijgen Ontwerp-Inrichtingsplan ter inzage, dit vormt start voor de periode van inspraak
- Voorjaar '23 Inrichtingsplan Roodzanden (zienswijzen verwerkt) vaststellen
- Heel '23 : vergunningen
  - o Bestemmingsplanwijziging (beekdal Flank Noord) en Wijzigingsplan (beekdalflank midden) (gemeente Tynaarlo)
  - o Omgevingsvergunning voor uitvoeren werken én uitvoeren bouwen: (bv. beleefpunt) (gemeente Tynaarlo)
  - o Watervergunning (Waterschap)
  - o (vormvrije) MER-beoordeling (gemeente Tynaarlo) .
  - o Ontgrondingsvergunning (Provincie),
  - o ontheffing Wet natuurbescherming (Provincie))
  - o Melding Wet natuurbescherming (houtopstanden) (Provincie Drenthe)
  - o KLIC/wibon-melding (Kadaster)
- Voorjaar '23 - zomer '23: Opstellen Bestek en EBO-Plan
- Zomer- Najaar '23: Aanbesteding werk
- Najaar '23- najaar '24: Realisatie
- Eind '24: overdracht gebied en EBO naar toekomstig eigenaar.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen